

מ"ת 50691/10/15 - זאב גבריאול קסימוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 50691-10-15 מדינת ישראל נ' קסימוב(עציר)
תיק חיצוני: 404426/2015

בפני	כבוד השופט ארז יקואל
מבקש	זאב גבריאול קסימוב (עציר)
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

לפניי בקשה לעיון חוזר בהחלטת בית משפט זה (כב' הש' עירית וינברג-נוטוביץ) מיום 25.1.16 להורות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע

ביום 26.10.15 הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים, שלצידה כתב אישום המייחס לו עבירות של רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977(להלן: "החוק") ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק.

מעובדות כתב האישום עולה כי במועד שבין 9.9.15 בערב ליום 11.9.15 בבוקר, המבקש שתה לשכרה במחיצת בת זוגו ועל רקע שאינו יודע למשיבה, החליט לגרום למותה. המבקש הפיל את המנוחה ארצה ודקרה למוות לעיני בנו בן ה-5.5, כשהוא משסע את צווארה ודוקר אותה בכל חלקי גופה מספר רב של פעמים בכוונה להמיתה. לפחות חלק מהדקירות בוצעו עת המנוחה שכבה על הארץ והמבקש גחן מעליה. לאחר ביצוע הדקירות, נותר המבקש פרק זמן ממושך בדירה במחצית בנו הקטין, מבלי להזעיק עזרה, במהלכו גרר את מנוחה מהסלון למקלחת, כיסה אותה בבגדים, ניקה את הדירה עם אקונומיקה וביקש מבנו הקטין למסור למשטרה שהמנוחה ניסתה להורגו. בהמשך, התקשר המבקש למשטרה והודיע שהרג את המנוחה, אך גם מסר גרסה אותה הכין מראש ולפיה האירוע כלל אינו זכור לו וכביכול בנו הקטין אמר לו שהמנוחה ניסתה להורגו.

ביום 14.1.16, לאחר שמעצרו הוארך מעת לעת, הסכימו הצדדים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הגם שב"כ המבקש טען לקושי ראייתי לביצוע עבירת המתה מסוג רצח.

בהחלטתו מיום 25.1.16 קבע בית משפט זה כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של המבקש, וכן עילת מעצר והורה על

מעצרו עד לתום ההליכים נגדו.

מכאן הבקשה שלפניי.

תמצית טיעוני הצדדים

מטיעוני ב"כ המבקש עולה כי המבקש שוהה זמן רב במעצר, מזה זמן כולל של כ-15 חודשים וחמישה חודשים. לאור העובדה כי הוא נעדר כל עבר פלילי וכי יש בידיו להציע חלופת מעצר ראויה - עותר המבקש להורות לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר בעניינו ולבחון אפשרות שחרורו לחלופת מעצר. נטען כי קיים כרסום בעוצמת התשתית הלכאורית כנגד המבקש מקום בו הוא התקשר למשטרה מיוזמתו והודיע כי המית את המנוחה אותה אהב, וכן מקום בו הוא נעדר כל מניע לפגוע בה לרעה. מודגש כי לאורך כל חקירותיו הרבות התקש המבקש כי אינו זוכר את נסיבות המקרה ואת הגורם שגרם לו לביצוע המעשה - גרסה שאף נתמכת כיום גם בעדותו של המדובב שהוגשה לבית המשפט. מובהר כי אין חולק שעל גופו ופניו של המבקש נמצאו שריטות וחבלות באופן שיש בו כדי לרמז על כי הותקף ע"י המנוחה עובר למעשה. בנוסף, נטען כי בגופה של המנוחה נמצאה כמות גבוהה מאוד של אלכוהול ובמהלך שמיעת הראיות בתיק העיקרי הסתבר כי גם על גופו של בנו הקטין של המבקש נמצאו חבלות בעת המקרה. הבן אף סיפר לחוקר הילדים כי בעת האירוע - החזיקה המנוחה סכין והתחוללה תגרה ומאבק בינה לבין המבקש. קצין המשטרה אף הופתע לשמוע במעמד הדיון שחוקר הילדים מצא חבלות על הילד, שלא ידע עליהם ולא נבדקו על ידי רופא פתולוגי, כדי לאבחן האם נגרמו זה מקרוב. עוד עלה במהלך שמיעת הראיות כי המבקש לא נהג באלימות כלפי המנוחה עובר לאירוע, וכי אהב אותה מאוד.

לגבי עבירת הרצח, נטען לחולשה בראיות, כשבהחלטתו לא התייחס בית המשפט לחבלות על גופו של הקטין ולא לכך שהקטין ראה את המנוחה עם סכין בזמן תגרה עם המבקש, ולגישת המבקש, אלו שני נתונים שבכוחם להפוך את עבירת הרצח לעבירת הריגה. בנוסף, נטען כי לפני בית המשפט לא הייתה עדות המדובב ממנה עולה כי כאשר המדובב ניסה להציג למבקש מספר רב של תרחישים לפיהם המנוחה תקפה אותו ולכן הוא הגן על עצמו כאשר הוא חבול, סרב המבקש לשקר ולא היה מניע לפגוע בה. מובהר כי המבקש יכל לטעון להגנה עצמית בשל החבלות על גופו של הקטין, אולם לא מנסה להעליל על המנוחה ואינו רוצה לומר שהיא תקפה אותו ואת הקטין.

בכל הנוגע לעילות מעצר, נטען כי אין חשש לשיבוש הליכי משפט או מסוכנות מצד המבקש, הואיל והוא חיכה לשוטרים בבית, אמר שהוא הרג את המנוחה וכיסויי הבגדים נועד כדי שהילד לא יראה את גופת האם. עוד מובהר כי הילד מצוי בחזקת משפחת אומנה, כך שלמבקש אין קשר עמו והוא אף אינו מעיד אלא חוקר הילדים מביא את גרסתו.

המבקש מפנה לפסיקת בית המשפט העליון ממנה עולה כי הורה על הגשת תסקיר בעניינם של נאשמים אחרים בתום תשעה חודשים מתחילת מעצרו ומובהר כי החלופה המוצעת בנסיבות אלו היא מפקחים בני משפחה, ללא עבר פלילי, בדמות אמו, דודתו ובת דודתו. עוד נטען כי פרשת התביעה עתידה להסתיים בחודש פברואר ואין מועדים קרובים, כך שהמשפט יתנהל עוד תקופה ארוכה.

מטיעוני ב"כ המשיבה עולה כי המבקש נעצר עד לתום ההליכים, מחמת מסוכנות גבוהה מאוד הנשקפת ממנו ובעטיו של שיבוש הליכים, ובכלל זה - הדחת הבן הקטין שראה את האירוע והונחה ע"י המבקש לומר שהאם ניסתה להרוג אותו. מודגש כי התשתית הראייתית נבחנה כראוי ואין בנמצא כל שינוי בראיות בכלל ושינוי משמעותי מאוד, דרמטי, בפרט, הנדרש בעת בחינת בקשה כגון דא לעיון חוזר והמגיע כדי מצב של "הפיכת הקערה על פיה".

בנסיבות אלו, נטען כי לא השתנה דבר מאז החלטת בית המשפט שדחתה את כל טענות המבקש, למעט עדות המדובב, שהעיד בבית המשפט על אודת השיחה עם המבקש, ממנה עולה כי בניגוד לטענות שהוא לא זוכר שום דבר - התפאר בפניו המבקש בכך שהוא ניחן בזיכרון צילומי ואף מתקן את המדובב בנוגע למועד הרצח, אותו כביכול "אינו זוכר". בנוסף, מעדות המדובב עולה כי כל אימת שהשיחה הגיע לנושא הרצח - הטון של המבקש עלה והוא נעשה לא רגוע. מודגש כי המבקש מודה למצער בעבירה של הריגה, באופן מספק לצורך קיומה של עילת מסוכנות. עוד מובהר כי המבקש העביר את גופת המנוחה מהסלון לשירותים, כיסה אותה בבגדים ושיקר למשטרה, כשמספר דקות קודם לכן דיבר בטלפון ואמר שהכל בסדר והמנוחה בעבודה ולבסוף, הניע את הילד לומר כי המנוחה ניסתה לתקוף אותו.

מובהר קיומן של תמונות חבלות מאוד ישנות, בצבע צהוב, על גבו של הילד, ותיקים קודמים שנפתחו כנגד המבקש ובת זוגו על כך ואין כל אינדיקציה שמדובר בחבלות מהאירוע מושא האישום. לגבי הסכין בידה של המנוחה שהילד מדבר עליו - חוקר הילדים אינו קובע מהימנות לעניין זה וכן דברים אלה מובחנים, מעצם העובדה כי הוא ראה את הרצח שאביו מבצע לנגד עיניו, כאשר הוא משסף את גרונו של המנוחה. מודגש כי גם הראיות החיצוניות אינן מתיישבות עם אמירות הילד בעניין הסכין בידה של המנוחה כגון צבע של הסכין, שלא נמצא. מצוין כי החבלות שעל המבקש הן שריטות מציפורניים כפי שקובעת הפתולוגית ולא מסכין, כשגם לא נמצאה כל סכין בידה של המנוחה. נטען כי יש לבחון את התנהגותו המניפולטיבית של המבקש שעה שבשיחה למוקד 100 של המשטרה צין שהילד אומר שהמנוחה ניסתה להרוג אותו ואחר כך הילד אומר זאת לחוקר הילדים. כשחוקר הילדים שואל אותו אם מישוהו אמר לו להגיד את זה, הוא משיב שהאבא אמר לו לעשות כן.

אשר למדובב, נטען עוד כי מקום בו המדובב ניסה להציע גרסאות והמבקש אמר שהוא לא זוכר, אי אפשר לטעון, מצד שני, להגנה עצמית ולא בכדי קבע בית המשפט בהחלטתו כי "המשיב הציג גרסה פתלתלה..." (סעיף 7ג להחלטה).

לעניין האסמכתאות שהוגשו ע"י ב"כ המבקש - מובהר כי הן דנות בערר על ראיות, בו ההלכה הקובעת שונה ולא נדרש שינוי דרמטי או מהפך ראייתי.

לאור כל אלו, סוברת המשיבה כי דין הבקשה להידחות.

דין והכרעה

לאחר שנדרשתי לתשתית הראייתית, לטיעוני הצדדים ולמכלול נסיבות העניין, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה פסוקה היא כי המבחן לקיום עיון חוזר בתשתית הראייתית הלכאורית בשלב מעצר עד לתום ההליכים של נאשם, מקום שנקבע קיומן של ראיות לכאורה, הוא "מהפך דרמטי" של ממש בראיות, עד כדי "הפיכת הקערה על פיה".

כך, בבש"פ 2159/03 ניר חזיזה נגד מדינת ישראל (25.3.03) נקבע לעניין זה, כך:

"כדי שתקום עילת שחרור ממעצר לאחר שנקבע בהליך קודם כי קימות הוכחות לכאורה להרשעת נאשם כנדרש לצורך מעצר, יש להצביע על שינוי דרמטי בראיות התביעה ועל כרסום מהותי ומשמעותי בהן. צריך להתקיים מהפך ראייתי של ממש, בבחינת הפיכת הקערה על פיה, כך שהכף תיטה, לאור השינוי שחל, לעבר זיכוי של הנאשם על פני הרשעתו בדיון" (ראו גם: בש"פ 8332/00 מדינת ישראל נ' שרפוב, פ"ד נד(5) 241; בש"פ 1955/05 פלדמן נ' מדינת ישראל (4.4.05).

לא ניתן להתעלם מקיומה של גישה אחרת שהובאה ע"י כב' הש' טירקל בבש"פ 4326/04 מדינת ישראל נ' שניר מקייטן, פד"י נט (2) 385 (עליה חזר אף בבש"פ 4255/04 חונדאשוילי נ' מדינת ישראל (1.7.04)) לפיה יש מקום לשחרר נאשם שנעצר עד לתום ההליכים אם התקעקע מכלול הראיות כך שמלכתחילה לא היה ניתן לצוות על מעצרו של הנאשם על-פיו.

עם זאת, אין זו הגישה הנוהגת, וממילא בענייננו אין מדובר במערכת ראיות שנחלשה עד כדי שניתן לומר כי מלכתחילה לא ניתן היה לצוות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים.

בנסיבות אלו ולאור טיעוני המשיבה המקובלים עליי, לא מצאתי כי חל כרסום משמעותי ודרמטי בתשתית הראייתית, שיש בו כדי לשמוט את הקרקע תחת ראיות המשיבה מיסודן, לא כל שכן כזה המצדיק את שחרורו של המבקש ממעצר.

הראיות עליהן הצביע ב"כ המבקש היו מונחות לפני בית משפט זה עובר להחלטתו בשלב מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים ובכלל זה, החבלות על גופו של המבקש והעדר מניע נטען מצדו לפגוע במנוחה (ר' עמ' 1 ש' 18-23; עמ' 4 ש' 1-6). בית המשפט קבע בהחלטתו כי המבקש לא העלה כל גרסה בקשר לחבלות אלו ולא העיד על אודות אלימות הדדית בינו לבין המנוחה, או על טענת הגנה עצמית.

יתר הראיות אליהן מפנה ב"כ המבקש ובכלל זה -דבריו למדובב וגרסת הקטין לחוקר הילדים בדבר הסכין שראה כביכול בידי המנוחה, מסורות לבחינת מהימנות והערכת משקל ע"י בית המשפט שדן בהליך העיקרי, הואיל ואין באפשרותו של בית המשפט הדן בהליך המעצר לבדוק את מהימנותם של עדים. מקום בו ראיות אלו אינן מציגות על פניהן "מהפך המסתבר מניה וביה מתוך העדויות" באופן שיש בו כדי להפוך כליל את גרסת המשיבה - אין מקום להורות על שחרור ממעצר (ראו בש"פ 4794/95 שאבי ואח' נ' מדינת ישראל (6.8.95).

בנוסף, בית המשפט התייחס במפורש בהחלטתו ל"גרסתו הפתלתלה" של המבקש ביחס לאירוע, על התחכום הרב

והמניפולציה בה נהג, שעה שמחד גיסא - התקשר למשטרה להודיע כי הרגע הרג את המנוחה, ומאידך גיסא - טען כי אינו זוכר את האירוע, תוך ניסיון להניא את בנו הקטין לעדות שקרית לפיה ראה את המנוחה מנסה לפגוע בו.

כמו כן, קיימות ראיות לכאורה בעצמה מספקת לגרירת המבקש את גופת המנוחה מהסלון למקלחת, וניקיון הרצפה באקונומיקה.

בית המשפט, בהחלטתו, אף התייחס לתשתית הראייתית בדבר אופן ביצוע המעשה לפיו מדובר בדקירות רבות על גופה של המנוחה, במקומות שונים, בפניה, בסנטר, בחזה, בבטן ובגפיים ותוך שיסוף גרונה, כל זאת שעה שחלק ניכר מהזמן הייתה המנוחה שרועה על הרצפה והמבקש גוהר מעליה.

לא זו בלבד כי הראיות להן טוען ב"כ המבקש אינן מקימות את המבחנים הנדרשים בהתאם לפסיקה ולהתערבותו של בית המשפט בשלב זה, אלא שנוכח המפורט לעיל, עילות המעצר בדמות שיבוש הליכים ומסוכנות המבקש לבטחון הציבור הן מובהקות וברורות ואינן מאפשרות שחרורו לחלופת מעצר.

מהאסמכתאות שהציג המבקש לא ניתן לגזור גזירה שווה לעניינו, כהפניית המשיבה.

בבש"פ 6647/16 - דובר בערר מדינה על שחרור בתיק רצח שמתבסס על ראיות נסיבתיות, ובית המשפט קבע שיש קושי ראייתי ושאפשר וקיים תרחיש חלופי שיש לקחת אותו בחשבון, כשבמקרה דנן מדובר בראיות ישירות.

בבש"פ 4054/13 - דובר במקרה חריג ונדיר, בית המשפט העליון קבע כי הראיות הן דנ"א ואיכון ואילו הנאשם היה מוסר גרסה, אפשר שהדברים היו נראים אחרת.

בבש"פ 6293/12 - דובר בערר על מעצר, ללא שיבוש הליכים, בו בית המשפט סבר שיש מקום לבחון חלופה לאור נסיבות אישיות של הנאשם, שאינן רלוונטיות בעניינו.

בבש"פ 3773/15 - לא דובר בעבירת רצח אלא בעבירה לפי סעיף 329 לחוק ובית המשפט העליון סבר שיש מקום לשלוח את הנאשם שם לתסקיר משום שחלקו בפרשה היה קטן והוא לא היה זה שדקר או הכה.

בבש"פ 7464/14 - לא דובר בשיבוש הליכים ובית המשפט שקל את העובדה כי העבירות בוצעו חמש שנים קודם לכן, באופן שעורר שאלה של קשר סיבתי בין המעשה למוות.

בבש"פ 7401/16 - דובר בבקשה שישית להארכת מעצר, בית המשפט סבר שהיו דחיות מרובות של ההליך שנמשך שנתיים, בלי התקדמות ממשית והנאשמת שהתה במעצר, בית המשפט היה בשבתון של חצי שנה ודחה את הדיון לחצי

שנה לאחר מכן. אין עניין זה דומה לעניינו של המבקש, כשהתיק מתקדם וקבוע לעוד חודש ימים לסיום פרשת התביעה.

לאור כל המקובץ, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, כ"ד טבת תשע"ז, 22 ינואר 2017, במעמד
הצדדים.